
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ЕТНОЛОГИЯ“

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д. изк. Симеон Недков Недков,
преподавател по музеология във Философски факултет на СУ,
за конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” за
нуждите на катедра „Етнология“ към Историческия факултет на
Софийския университет „Св. Климент Охридски” по професионално
направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата
(етномузеология), обявен в ДВ бр. 82 от 03.10.2014 г.

1. Представяне на кандидата.

Доц. д-р Мирелла Дечева е единствен кандидат за конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” за нуждите на катедра „Етнология“ към Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. Тъй като тя вече е придобила научното звание ст. н. с. II ст. (доцент) през 2003 г. и се кандидатира за заемане на същата длъжност, по която вече един път се е хабилитирала според тогава действащия Закон за научните степени и звания, правилно е да се рецензират само трудовете ѝ след 2003 г.

Образование и обучение.

Доц. д-р Мирелла Дечева завършва висшето си образование в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и през 1981 придобива магистърска степен по специалност „История“, специализация „Етнография“, втора специалност „Българска филология“. През 1988 г. успешно защитава кандидатска дисертация на тема: „Единство и многообразие на българската народна шевица“.

Нейната дългогодишна професионална кариера се развива в Етнографския институт с музей при БАН, в който е аспирантка от 1982 до 1985 г., 1989-2003 г. е научен сътрудник втора и първа степен и от 2003 до 2011 г. е ст. н. с. (доцент). През периода 2009-2010 г. е заместник директор на Етнографския институт и главен уредник на Националния етнографски музей. От 2011 г. доц. д-р М. Дечева е главен експерт в отдел „Етнография“; доцент, в ОКИ „Музей за история на София“.

Участие в научни форуми.

В периода 2003-2014 г. кандидатката участва с доклади и презентации в многобройни национални и регионални форуми по проблемите на етномузеологията и етнологията по-голямата част от които са публикувани.

Участие в научно-изследователски проекти.

Доц. д-р Мирела Дечева е отбелязала в документите си за последните 10 години участие в 8 научно-изследователски проекта с важно значение за развитието на актуални научни и приложни проблеми.

2. Описание на представените материали за конкурса.

За настоящия конкурс доц. д-р Мирелла Дечева е представила за рецензиране оригинали и ксерокопия от научните си трудове, които не са представяни за придобиването на образователната и научна степен „доктор“ и за заемането на академичната длъжност „доцент“ през 2003 г. в съответствие с изискванията на чл. 29 ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България. Приложени са Списък на публикациите на доц. д-р Мирелла Дечева, предоставени за участие в конкурса и „Списък на публикации“, който обхваща цялата научна творческа дейност на кандидатката – общо 68 труда.

Списъкът на публикациите за участие в настоящия конкурс е структуриран в четири основни раздела:

I. Етномузеология.

II. Изследване на традиционната култура и народното изкуство на българите.

III. Етнология на съвремеността.

IV. Изследване на етнокултурните групи в България.

3.   Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидатката.

От описанието на материалите за конкурса става ясно, че кандидатката е посочила оригинални научноизследователски трудове, публикации и научноприложни разработки, които подлежат на оценка по съвкупност. Представената за рецензиране научна продукция по своя обхват и структура дава възможност за оценка на качествата на кандидатката като изследовател, а професионалната ѝ биография разкрива умело съчетаване на научна, практико-приложна и преподавателска дейност в областта на етномузеологията и етнологията, което отговаря на условията по чл. 60, ал. 1, 2 и 4 от Раздел IV на Правилника за приложение на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

3.1. Научна дейност. Оценка на научните публикации по етномузеология, издадени след последната хабилитация през 2003 г.

Цонева, Ст., М. Дечева. Български народни носии. Албум. Севлиево. 2007. (текст и редактор).

Албумът представя претворяването на народната традиция в съвременното сувенирно изкуство. Текстът е насочен към значението на народните носии като знак и символ в живота на българите от традиционното общество. Целта му е както популяризирането на народните традиции, така и на възможностите за тяхното достъпно поднасяне на широката публика.

Дечева, М. Между политическите залози и(ре)конструирани територии. – В: Културни наследства – политически залози и реконстилане на територии. Год. На департамент „Антропология”. 2012. http://ebox.nbu.bg/ant14/view_lesson.php?id=6.

Коментарът и оценката на културните институции в исторически контекст са същностна част от историческото познание и социалната практика. Критичният и позитивен дебат в областта на културната политика е важен колкото с оценъчните си изводи, толкова и с практичната си резултатност в историко-социалното „бъдеще”. Особено важен е този дебат за музея като институция и политика, същност и функции, наука и практика в български условия, поради дългия му дискурсивен път от „музейно дело” до „музеология”. Към тази констатация трябва да се прибави и фактът за липсата на системни разработки както в по-общ план за културните институции и политики през втората половина на ХХ в., така и за музейните институции в частност.

През тази призма са разгледани историята на Националния (Народния – до ср. На ХХ в.) етнографски музей – с акцент върху дейността и ролята на известни личности и културни кръгове за развитието му; музейното пространство (доколкото под „музей” се разбира съвкупността от колекция и сграда) и законодателния, политическия и управленския контекст на дейността му.

Кандидатката представя и поредица от статии, в които се разглеждат различни етномузеоложки проблеми:

1. *Дечева, М. Музей, публика, медии. – В: Делници и празници в живота на българина. Сборник, посветен на 30-годишнината на Етнографски музей – Варна. Варна. 2006, 106-112.*
2. *Дечева М. Музей и медии. (Национален етнографски музей в България – опит и предизвикателства) – Антропологическият форум. Санкт-Петербург. № бр 2007, 31 – 38.*
3. *Дечева, М. Модеум/Modeum. Облеклото в гр. София през ХХ век. – В: Добри практики: образованието в музея, учебни експозиции и програми, работа с ученици и доброволци. Варна. 2013. 116-121.*

4. *Дечева, М.* Дух и материя – изложбата „Коприна и сребро”. – Наука. Год. XXIII, 2013, 4, 31-35.

Доц. д-р М. Дечева има редица научно-приложни приноси реализирани чрез организацията на Етнографски изложби и разработените от нея Тематико-експозиционни планове и експониране:

1. *Teneva, Nestorova, Decheva & Komitska.* Face to Face. The Mystery of Life. Bulgarian Family and Calendar Customs. Europalia-Bulgaria. Gent, Belgium, 2002-2003.
2. *Дечева, М.* и колектив. София – европейски град. Национален етнографски музей София. 2003.
3. *Дечева, М.* Цветна магия. Българска народна шевица. Национален етнографски музей София, 2002; Музей на Македония, Скопие, 2006.
4. *Дечева, М.* Вдъхновени от извора. Етнографска изложба. Гр. Кеми, Финландия. 2007.
5. *Н. Тенева, Дечева, М., Вл. Несторова, А. Комитска.* Кръговратът на живота. Национален етнографски музей София. 2010-2011.
6. *Дечева, М.* Традици, мисия, послание. 60 години Национален фолклорен ансамбъл „Филип Кутев”. Национален етнографски музей София. 2011.
7. *Дечева, М.* Българска стая. Messner Mountain Museum. Brunico, Italy. 2011.
8. *Дечева, М., М. Маринова.* Модата в София в края на XIX и през XX век. Музейно ревю. Музей за история на София. Май 2012.
9. *Дечева, М., кол.* Коприна и сребро. Национален археологически музей, София. Май-юни 2013.
10. *Дечева, М., кол.* Багри от вековете. Старинни шевици от Софийско. София – декември-януари 2013-2014; КИ Дом „Витгенщайн”, Виена, Австрия – март-април 2014.
11. *Сантова, М., Дечева, М., кол.* Раждане на Третото българско царство. Национален музей за изобразително изкуство. София. Септември-декември 2014.
12. *Участник* в екипа за изработване на тематико-експозиционния план за постоянната експозиция на Музея за история на София. (2012-2013 г.)

Научните приноси на доц. д-р Мирелла Дечева се потвърждават от високата степен на цитирания на нейните трудове, особено в областта на етномузеологията.

3.2. Педагогическа дейност.

Доц. д-р Мирелла Дечева има богат педагогически опит. От 2003 г. до сега е хоноруван преподавател в СУ „Св. Климент Охридски”, Исторически факултет, специалност „Етнология”, преподава дисциплината „Етномузеология” – курс лекции в бакалавърска степен. От 2003 до 2010 г. е хоноруван преподавател в СУ „Св. Климент Охридски”, Исторически факултет, специалност „Етнология”, преподава дисциплината „Професионално изкуство” – курс лекции в магистърска степен. От 2009 г. до сега е хоноруван преподавател в СУ „Св. Климент Охридски”, Философски факултет, специалност „Културология“, където преподава дисциплината „Българска традиционна култура и народно изкуство” – курс лекции в магистърска програма „Мениджмънт и управление на културното наследство”. От 2005 до 2009 г. чете курс лекции „Етнология на пластичните изкуства” в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, бакалавърска програма. От 1996 до 1999 г. води курс лекции “Традиционни занаяти” в Департамент “Културен туризъм” на Нов български университет. От 1995 до 1998 г. чете курс лекции и води упражнения “Етнография на България” – ВПИ “Неофит Рилски” – Благоевград, факултет „Българска филология”, специалност „Филология и етнология”.

Научен ръководител е на успешна защитила докторантка, както на дипломни работи и магистърски тези. През 2011 и 2012 г. тя е научен ръководител на чуждестранни студенти по време на студентска практика в музейните фондове на Националния етнографски музей при БАН от Полша (University of Warsaw) и в Музея за история на София - от Франция (Paris-Sorbonne IV University: International Communication and Museology in Central and Eastern Europe).

3.3. Обществена дейност.

Обществената активност на доц. д-р Дечева се изразява в участието ѝ в работата на Българския национален комитет на ИКОМ, чийто секретар е от 2013 г. От 2012 г. е член на Европейска академична мрежа за ромски проучвания.

4. Заключение.

Доц. д-р Мирелла Дечева е единствен кандидат за конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ за нуждите на катедра „Етнология“ към Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Представените за участие в конкурса научни трудове са достатъчни по обем, структура и са в тематични направления в рамките на научната област, в която кандидатства. Научната ѝ продукция съдържа съществени приноси с теоретико-методологичен и практико-приложен характер, които вече бяха посочени по-горе в становището.

Изложената в т. 3.2. на това становището характеристика на педагогическата дейност на кандидатката, доц. д-р Дечева, в областта на специализираното висше образование по етнология и в частност по етномузеология разкрива нейните качества, които допълват изпълнените условия на чл. 60 от Правилника за приложение на ЗРАСРБ, който определя условията и реда за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Доц. д-р Дечева е утвърден специалист в областта на етнологията и в частност на етномузеологията. Тя е дългогодишен хоноруван преподавател в катедра „Етнология“ на Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в областта на етномузеологията и отговаря на изискванията на действащата сега нормативна уредба за заемане на академичната длъжност „доцент“. Посочените по-горе научни приноси в нейните публикации ми дават основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури на настоящия конкурс да подкрепят избора на доц. д-р Мирелла Дечева за заемане на академичната длъжност „доцент“ за нуждите на Катедра „Етнология“ към Исторически факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за

културата съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и
Правилника за приложението му.

12.01.2015 г.

София

/проф. д. изк. Симеон Недков/